



มุมมองของจีนต่อระเบียบระหว่างประเทศ
เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย พ.ท. อารัมชัย หนูนภักดิ์

สถาบัน Australian Institute of International Affairs (AIIA) ซึ่งเป็น Think Tank ของ ออสเตรเลีย ได้อธิบายถึง “มุมมองของจีนต่อระเบียบระหว่างประเทศ” สรุปได้ดังนี้



วาระการฉลองครบรอบ 70 ปีการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน มาพร้อมกับคำถามสำคัญที่ทั่วโลกสนใจคือมุมมองของจีนต่อ “ระเบียบระหว่างประเทศ (International

Order)” (1) “กฎระหว่างประเทศ (International Rules)” จีนยังคงให้การสนับสนุนกฎระหว่างประเทศและไม่ปฏิบัติตนเป็น “ผู้ทำลายกฎ (Rule-breaker)” กฎระหว่างประเทศที่กล่าวถึง เช่น กฎของสหประชาชาติ หรือกฎที่ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ ซึ่งพัฒนามาจากกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น จีนจึงมองตนเองว่าเป็นประเทศที่ปฏิบัติตามกฎระหว่างประเทศ และได้อธิบายถึงสถานะของตนว่าเป็นผู้ปกป้อง ผู้ก่อตั้ง และผู้สนับสนุนกฎระหว่างประเทศ ในฐานะหนึ่งในห้าสมาชิกถาวรตั้งแต่เริ่มต้นของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จึงเกิดคำถามตามมาถึงพื้นที่อย่างทะเลจีนใต้ ซึ่งจีนมักจะแสดงออกว่าไม่มีกฎเกณฑ์ใดในการบังคับใช้ในพื้นที่ดังกล่าว โดยเฉพาะการที่จีนเพิกเฉยต่อคำตัดสินของ “คณะอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ (International Arbitral Tribunal : IAT)” ที่จีนมองว่าไม่ใช่ “ศาลระหว่างประเทศ” โดย IAT นั้นเปรียบเหมือนผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยเพื่อยุติความขัดแย้ง การที่จีนให้สัตยาบันใน “อนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทางทะเล (UN Convention on the Law of the Sea)” ไม่ได้หมายความว่าจีนจะยอมรับอำนาจศาลระหว่างประเทศ และกรณีความขัดแย้งในการอ้างสิทธิ์บนพื้นที่ทะเลจีนใต้ เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนถึงการกระทำของจีนที่ดูขัดกับกฎระหว่างประเทศ (2) “ระเบียบระหว่างประเทศ (International Order)” จีนไม่ได้มองว่าสหรัฐฯ เป็นผู้ปกป้องระเบียบระหว่างประเทศ สถานะของสหรัฐฯ จึงเป็นเพียงประเทศที่พยายามทุกวิถีทางในการใช้กำลัง และกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นเสมือนดาบและเครื่องป้องกันในการบรรลุความมุ่งหมายตามนโยบายต่างประเทศของตน ดังที่สหรัฐฯ เคยหันหลังให้กับ “ความตกลงปารีส (Paris Agreement)” และความพยายามในการบ่อนทำลายองค์การการค้าโลก



ขณะที่จีนมักกล่าวถึงความต้องการโลกที่มีระเบียบ ในมุมมองของจีนคือการมีกฎและองค์กรเฉพาะที่สอดคล้องกับโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งจีนมักเรียกร้องให้สร้าง “ระเบียบโลกที่เป็นประชาธิปไตยและเป็นธรรม” บนพื้นฐานของอธิปไตยที่เท่าเทียม เช่น การที่จีนเรียกร้องให้ปฏิรูประบบโควตาของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นหนึ่งข้อเรียกร้องในหลายประเด็นที่จีนมีความเชื่อว่าการระหว่างประเทศที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่เป็นธรรมและจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปตามมาด้วยคำวิจารณ์ถึงแนวคิดของจีนที่กำลังพัฒนาและแผ่ขยายอำนาจ ในฐานะผู้สนับสนุนและผู้ปฏิรูประเบียบระหว่างประเทศ หนึ่งในคำวิจารณ์นั้นมาจากรัฐบาลสหรัฐฯ ต่อจีนในฐานะประเทศพัฒนาแล้วที่กำลังละเมิดระเบียบการค้าและเศรษฐกิจของโลก ซึ่งครั้งหนึ่งจีนได้เคยแสดงจุดยืนถึงความรับผิดชอบในการปรับปรุงระเบียบระหว่างประเทศที่มีอยู่ ไม่ใช่การหันหลังให้กับระเบียบดังกล่าว ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญจีนอาจยอมรับถึงความสับสนที่เกิดขึ้นอย่างช้า ๆ และอาจเป็นโอกาสให้จีนช่วงชิงจังหวะในการริเริ่มก่อตั้งองค์กรระหว่างประเทศขึ้นมาใหม่ ซึ่งองค์กรระหว่างประเทศ และแนวคิดริเริ่มที่จีนได้สร้างขึ้นนั้น จีนไม่ได้บังคับให้นานาประเทศเข้าร่วม ดังเช่น ธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank : AIIB) หรือแนวริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative : BRI) ต่างจาก “จักรวรรดินิยมตะวันตก (Western Imperialism)” ที่องค์กรระหว่างประเทศมักถูกสร้างขึ้นหลังจากการสูญเสีย

AIIA สรุปว่า ความเข้าใจถึงมุมมองของแต่ละประเทศที่มีต่อโลก เป็นสิ่งที่จะช่วยระบุถึงผลประโยชน์ และสามารถค้นหาประเด็นในการสร้างความร่วมมือหรือสร้างผลกระทบของแต่ละประเทศ

สำหรับประเทศไทย นอกเหนือจากการทำความเข้าใจถึงมุมมองและความต้องการของแต่ละประเทศแล้ว ควรพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมกับแนวคิดตลอดจนองค์การระหว่างประเทศโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในภูมิภาคสำหรับกองทัพไทย ควรดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ ผ่านการใช้การทูตโดยฝ่ายทหาร